

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 6Co/67/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6121228429
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Koščová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2024:6121228429.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Moniky Koščovej a sudkýň JUDr. Viktórie Midovej a JUDr. Andrey Galdunovej v spore žalobkyne: A. B., narodená XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, zastúpenej JUDr. JCLic. D. B., E., F., so sídlom v Košiciach, Južná trieda 28, IČO: 52 858 774, proti žalovanému: Mesto Košice, so sídlom Tr. SNP 48/A, Košice, IČO: 00 691 135, o zaplatenie 5.675,40 € s príslušenstvom, o odvolaní žalobkyne a žalovaného proti rozsudku Mestského súdu Košice zo dňa 26. januára 2024 sp. zn. K2-24C/10/2021

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok Mestského súdu Košice zo dňa 26. januára 2024 č.k. K2-24C/10/2021-450.

O d m i e t a odvolanie žalovaného proti rozsudku vo výroku, ktorým súd v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

Žiadna zo strán n e m á na náhradu trov odvolacieho konania právo.

odôvodnenie:

1. Mestský súd Košice (ďalej len súd prvej inštancie alebo súd) rozsudkom zo dňa 26. januára 2024 č.k. K2-24C/10/2021-450 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 4.153,98 € s 5% úrokom z omeškania ročne od 28.01.2021 do zaplatenia, to všetko do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 90%.

2.1 Rozhodol tak o žalobe žalobkyne, ktorou sa domáhala zaplatenia sumy 5.675,40 € s príslušenstvom na tom skutkovom základe, že je podielovou spoluvlastníčkou nehnuteľností nachádzajúcich sa v k.ú. G. B., obec Košice-Juh, okres Košice IV, zapísaných na LV č. XXXXX ako parcela KN-E č. 7594/1, orná pôda o výmere 1376 m², parcela KN-E č. 7594/3, orná pôda vo výmere 846 m², parc. KN-E č. XXXX/X, orná pôda vo výmere 430 m², parc. KN-E č. XXXX/X, orná pôda vo výmere 120 m², parc. KN-E č. XXXX/X, orná pôda vo výmere 456 m², parc. KN-E č. XXXX/X, orná pôda vo výmere 748 m², parc. KN-E č. 7596, orná pôda vo výmere 4503 m² (v areáli Triton sa nachádza časť tejto parcely vo výmere 4117 m²) v podiele 1/18 k celku.

2.2 Na predmetných pozemkoch parc. KN-E č. 7594/1, 7594/3, 7594/4, 7594/5, 7594/6, 7594/7, 7596 sa nachádza mestská plaváreň Triton a žalovaný tieto pozemky využíva na podnikateľské účely. Žalovaný sa tým bezdôvodne obohacuje na úkor žalobkyne, nakoľko pozemky užíva bez právneho dôvodu, zriadil na nich mestskú plaváreň Triton bez súhlasu vlastníka pozemku a k pozemku nemá ani nájomný vzťah s vlastníkom pozemku.

2.3 Geodet H. G. I. vyhotovil grafickú identifikáciu stavu C-KN a skutkového stavu parc. KN-E č. 7596 dňa 11.01.2021 a zistil, že diel č. 1 vo výmere 136 m², diel č. 2 vo výmere 78 m² a diel č. 3 vo výmere 66 m², t.j. spolu vo výmere 280 m² nie sú súčasťou areálu kúpaliska Triton, avšak sú užívané žalovaným,

príčom diel č. 1 predstavuje miestnu komunikáciu, diel č. 2 zeleň a diel č. 3 chodník. Preto žalobca žiada vydanie odplaty za vecné bremeno v zmysle zákona č. 66/2009 Z. z.. V katastrálnom území Južné mesto žalovaný prenajíma pozemky za ročnú odplatu priemerne vo výške 12 €/m². Znaleckým posudkom č. 10/2020 vyhotoveným H. B. J. bola stanovená hodnota nájmu na 6,185 €/m²/rok. Napriek uvedenému žalobkyňa žiada sumu 6 €/m²/rok.

3. Žalobkyňa žiada vydanie bezdôvodného obohatenia získaného na jej úkor žalovaným za užívanie pozemkov na podnikateľské účely v súvislosti s mestskou plavárňou Triton z parciel KN-E č. 7594/1, 7594/3, 7594/4, 7594/5, 7594/6, 7594/7, 7596 (bez vyčlenených dielov 1, 2, 3, 4 podľa grafickej identifikácie) za obdobie od 28.01.2019 do 28.01.2021 za spoluvlastnícky podiel žalobkyne o veľkosti 1/18 k celku, teda za 449,61 m² vo výške 5.395,32 € (449,61 m² x 2 roky x 6 €/m²/rok) a vydanie odplaty za vecné bremeno podľa zák. č. 66/2009 Z. z. za užívanie časti parc. E-KN č. 7596 a to dielov č. 1, 2, 3 v celkovej výmere 280 m², podľa predloženej grafickej identifikácie, za obdobie od 28.01.2018 do 28.01.2021 vo výške spoluvlastníckeho podielu žalobkyne 1/18 k celku, teda za 15,56 m² spolu 280,08 € (15,56 m² x 3 roky x 6 €/m²/rok). Žalobkyňa žiada aj zákonný úrok z omeškania vo výške 5 % od 28.01.2021, nakoľko predžalobná výzva bola žalovanému doručená dňa 26.01.2021.

4. Mestský súd vo veci rozhodol prvýkrát rozsudkom zo dňa 07.02.2023 č.k. 24C/10/2021-302 tak, že žalobu zamietol a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd dané rozhodnutie zrušil a vrátil vec súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, pričom uložil súdu opätovne posúdiť dôvodnosť žalobou uplatneného nároku ohľadne pozemkov v areáli kúpaliska Triton podľa § 451 a nasl. OZ v spojení s § 107 ods. 1, 2 OZ a ustáliť rozsah a výšku, v akom je žalobou uplatnený nárok dôvodný a zároveň ohľadne pozemkov, ktoré nie sú súčasťou areálu kúpaliska Triton odôvodniť, na základe čoho je buď daná alebo vylúčená aplikácia zákona č. 66/2009 Z.z. a ustáliť rozsah a výšku, v akom je žalobou uplatnený nárok v tejto časti dôvodný.

5. Po vykonanom dokazovaní právne vec posúdil podľa ustanovení § 1 ods. 1 až 3, § 4 ods. 1, 2 zák. č. 66/2009 Z.z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky (ďalej len zákon č. 66/2009 Z.z.), § 2 ods. 1 Obchodného zákonníka, § 4 ods. 3 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, § 451 ods. 1, 2, § 456, § 458 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ).

6. V súvislosti s nárokom žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia za pozemky, ktoré sa nachádzajú v areáli kúpaliska Triton uviedol, že stavba areál kúpaliska Triton slúžila na podnikateľské účely, preto na tieto pozemky nemožno aplikovať zákon č. 66/2009 Z.z., keďže splnenie podmienok pre aplikáciu daného zákona sa posudzuje ku dňu 01.07.2009 a k tomuto dňu kúpalisko Triton bolo stavbou slúžiacou na podnikateľské účely a nevzniklo k pozemkom v jeho areáli zákonné vecné bremeno v prospech žalovaného. V tomto smere poukázal aj na to, že bol viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

7. Žalobkyňa sa domáhala finančnej náhrady za užívanie pozemkov žalovaným za obdobie od 28.01.2019 do 28.01.2021 za spoluvlastnícky podiel žalobkyne o veľkosti 1/18 k celku, teda za 449,61 m² vo výške 5.395,32 € t.j. 449,61 m² x 2 roky x 6 €/m²/rok vychádzajúc zo znaleckého posudku č. 10/2020 vyhotoveného H. B. J. dňa 16.03.2020, ktorým bola stanovená hodnota nájmu nehnuteľnosti parc. E-KN č. 7884 nachádzajúcej sa v kat. území Južné mesto na 6,185 €/m²/rok. Žalovaný za primeranú náhradu považoval náhradu vo výške podľa znaleckého posudku č. 59/2019 vyhotoveného H. K. A..

8.1 Súd pri určení výšky náhrady vychádzal zo znaleckého posudku č. 59/2019 vyhotoveného H. K. A., ktorý stanovil nájomné pozemkov v obci Košice - Juh v kat. území Južné mesto vo výške 4,411 € (pri parc. č. 7594/3, 7594/4, 7594/5, 7594/6, 7594/7), 4,573 € (pri parc. č. 7594/1) a 4,767 € (pri parc. č. 7596)/m²/rok k 12.12.2019.

8.2 Znalecký posudok č. 39/2020 vyhotovený znalcom H. E. L. dňa 09.07.2020 a Znalecký posudok č. 10/2020 vyhotovený H. B. J. dňa 16.03.2020 nepovažoval za použiteľné v tomto prípade, lebo nimi bola stanovená všeobecná hodnota nájmu pozemku parc. C-KN č. 3376/19 resp. parc. E-KN č. XXXX v kat. území Južné mesto, teda iných ako sporných pozemkov. Znalecký posudok č. 7 vyhotovený znalcom Ing. Matejom Špakom stanovil všeobecnú hodnotu nájmu pozemkov parc. KN-E č. 7594/1, 7594/3, 7594/4, 7594/5, 7594/6, 7594/7, 7596 zapísaných na LV č. XXXXX kat. územia Južné mesto, t. j. sporných pozemkov vo výške 9,90 €/m²/rok, avšak k 21.01.2021, pričom sporné obdobie je od 28.01.2019 do

28.01.2021, teda stanovil nájomné za iné ako sporné obdobie, preto súd pri určení výšky náhrady z neho nemohol vychádzať.

9. Na základe uvedeného súd priznal žalobkyni nárok na peňažnú náhradu za bezdôvodné obohatenie, ktoré žalovaný získal na úkor žalobkyne plnením bez právneho dôvodu za obdobie od 28.01.2019 do 28.01.2021 za pozemky - parc. reg. „E“ č. 7594/3, č. 7594/4, č. 7594/5, č. 7594/6, č. 7594/7 vo výške 4,411 €/rok/m², za pozemok - parc. reg. „E“ č. 7594/1 vo výške 4,573 €/rok/m² a za pozemok - parc. reg. „E“ č. 7596 vo výške 4,767 €/rok/m² tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti rozsudku. T.j. žalobkyni (so spoluvlastníckym podielom 1/18) priznal 4.153,98 € (76,44 m² x 4,573 € x 2 roky = 699,12 €) + (144,44 m² x 4,411 € x 2 roky = 1.274,24 €) + (228,72 m² x 4,767 € x 2 roky = 2.180,62 €) = 4.153,98 €. V prevyšujúcej časti (1.241,34 €) žalobu zamietol.

10. Vznosenú námietku premlčania súd posúdil podľa § 107 ods. 1 OZ a uviedol, že žaloba bola doručená súdu dňa 28.01.2021, pričom žalobkyňa žiadala, aby súd zaviazal žalovaného na zaplatenie peňažnej náhrady za obdobie od 28.01.2019 do 28.01.2021. Súd námietku premlčania považoval za nedôvodnú v celom rozsahu, keďže nárok si žalobkyňa uplatnila včas.

11.1 Vo vzťahu k náhrade za časť parcely E-KN č. 7596, a to dielov 1, 2, 3 k celkovej výmere 280 m² za obdobie od 28.01.2018 do 28.01.2021 vo výške spoluvlastníckeho podielu žalobkyne 1/18 k celku, teda za 15,56 m² spolu 280,08 € (15,56 m² x 3 roky x 6 €/m²/rok), ktoré nie sú súčasťou areálu kúpaliska Triton, na ktorých sa nachádza miestna komunikácia, zeleň a chodník, túto súd posúdil podľa § 1 ods. 1 a 2 a § 4 ods. 1 zák. č. 66/2009 Z.z.. Súd mal preukázané, že miestna komunikácia a chodník, vrátane zelene ako príľahlej plochy ako stavby, patria do vlastníctva žalovaného, ktorý ich nadobudol prechodom z vlastníctva štátu do vlastníctva obce podľa osobitného zákona, a to zákona č. 138/1991 Zb., a to listinami predloženými žalovaným – protokolom o prechode nehnuteľného majetku podľa zákona SNR č. 138/1991 Zb. zo dňa 11.01.1993, informatívnym oznámením pre delimitačnú komisiu a opisom karty majetku mesta Košice.

11.2 Správa mestských komunikácií Košice ako odovzdávajúci Protokolom o prechode nehnuteľného majetku podľa zák. SNR č. 138/1991 Zb. zo dňa 11.01.1993 odovzdal mestské komunikácie I., II. a III. triedy v obvode 15 - Juh mestu Košice ako preberajúcemu (č.l. 440). V zmysle Informatívneho oznámenia pre delimitačnú komisiu pri Magistráte mesta Košice Správy mestských komunikácií Košice, mestskou komunikáciou I. triedy v obvode 15 Juh je (o.i.) aj Rastislavova ulica, vrátane vozovky, chodníka a parkoviska (č.l. 442). Podľa listiny predloženej žalovaným - Opis karty majetku mesta Košice, majetok - „komunikácia I. triedy Rastislavova II. časť - vozovka, chodník, parkovisko + parkovisko pri verejnom cintoríne“ bol (pôvodne) zaradený 29.06.1956, do majetku mesta Košice bol zaradený 11.01.1993 po delimitácii (č.l. 439).

12. Súd uviedol, že medzi stranami nebolo sporné, že žalovaný ako vlastník stavby – miestnej komunikácie, chodníka a zelene, keďže nejde o voľne rastúcu zeleň, ale o riadne udržiavanú mestskú zeleň, nemal ku dňu účinnosti zákona č. 66/2009 Z.z., t.j. k 01.07.2009 k pozemku pod stavbou zmluvne dohodnuté iné právo s vlastníkmi pozemku. Preto s účinnosťou od 01.07.2009 vzniklo vo verejnom záujme k sporným pozemkom pod stavbou užívanou žalovaným v prospech vlastníka stavby žalovaného právo zodpovedajúce vecnému bremenu. Žalovaný síce nevedel preukázať listinnými dôkazmi, že sú to stavby povolené podľa platných právnych predpisov, keďže nepredložil stavebné povolenie a kolaudačné rozhodnutie, avšak vzhľadom na to, že ide o stavby riadne a dlhodobo, t.j. od roku 1956 užívané, možno predpokladať, že boli povolené. Žalobkyňa neuviedla žiadne konkrétne námietky, pre ktoré by bol dôvod sa domnievať, že ide o nelegálne stavby, vznikli a užívajú sa bez potrebných povolení. Súd poukázal na rozhodnutie NS SR sp.zn. 5Cdo/71/2008, ktoré je použiteľné aj v tomto prípade, keďže stavebné povolenie by zrejme muselo spadať do obdobia 50-tych rokov, čo je časový odstup podstatne prekračujúci aj vydržacie alebo skartačné lehoty. Navyše, žalobkyňa, keď podávala žalobu, nemala pochybnosti o stave sporných stavieb tak, ako je verejnosťou desaťročia vnímaný.

13. V prípade zriadenia práva vecného bremena patrí vlastníkovi pozemku primeraná náhrada, ktorá v zmysle rozhodovacej činnosti NS SR je jednorazová. Vecné bremeno bolo zriadené dňom účinnosti zákona č. 66/2009 Z.z., t.j. ku dňu 01.07.2009, žalobkyňa si mohla uplatniť nárok na jednorazovú odplatu v lehote troch rokov od vzniku tohto vecného bremena, teda od 01.07.2012. Žaloba bola súdu doručená 28.01.2021 a vzhľadom na vznosenú námietku premlčania zo strany žalovaného súd v súlade s ust. §

100 ods. 1 a § 101 OZ posúdil danú námietku premlčania ako dôvodnú a nárok žalobkyne o zaplatenie 280,08 € zamietol z dôvodu premlčania.

14. Po citácii ustanovení § 517 ods. 2 OZ a § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. súd priznal žalobkyni aj nárok na príslušenstvo, a to úroky z omeškania, pričom vychádzal z výzvy, ktorá bola žalovanému doručená dňa 26.01.2021 a v zmysle ktorej mal žalovaný plniť dňa 27.01.2021. Keďže tak neurobil, dostal sa odo dňa 28.01.2021 do omeškania, preto súd priznal žalobkyni nárok na úroky z omeškania počnúc týmto dátumom.

15. O trovách konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 2 CSP a žalobkyni, ktorá bola v konaní úspešná v časti nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia v rozsahu 95 % a neúspešná v časti nároku na zaplatenie peňažnej náhrady za zákonné vecné bremeno, t.j. v rozsahu 5 % priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 90 %. Pri nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia mala žalobkyňa úspech v plnom rozsahu z priznanej sumy, nakoľko úspech mala čo do základu uplatneného nároku a výška plnenia závisela od znaleckého posudku.

16. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podali v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný aj žalobkyňa.

17.1 Žalovaný podal odvolanie proti rozsudku vo všetkých výrokoch z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. d), f), h) CSP a navrhol, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie zmenil a žalobu zamietol a žalobkyni nepriznal nárok na náhradu trov konania.

17.2 Žalovaný nesúhlasil s názorom súdu prvej inštancie, ktorý de facto bol viazaný názorom odvolacieho súdu, má za to, že súd nesprávne posúdil otázku, či kúpalisko Triton slúži na podnikateľské účely, ktorá je zásadnou pre aplikáciu správnej právnej normy na prejednávajúcu vec a jej správne právne posúdenie. Žalovaný zastáva názor, že areál kúpaliska Triton neslúži ani neslúžil na podnikateľské účely, keďže bol zriadený a prevádzkovaný za účelom napĺňania potrieb verejnosti, nie za účelom podnikania. Následne poukázal na to, ako sa slovo účel definuje v krátkom slovníku slovenského jazyka. Je irelevantné, že v areáli kúpaliska mohol v minulosti prebiehať napr. stánkový predaj občerstvenia, ako doplnková a tiež nevyhnutná služba pre návštevníkov, keďže poskytovanie takejto služby rozhodne nebolo zámerom/zmyslom a teda účelom zriadenia a prevádzky kúpaliska vlastneného, dotovaného a spravovaného samosprávou mesta, ale tým účelom bolo napĺňanie potrieb verejnosti a verejného záujmu. Žalovaný poukázal na dôvodovú správu k danému zákonu, a to, že z neho vyplýva zámer zákonodarcu poskytnúť možnosť majetkovoprávneho usporiadania vzťahov k pozemkom zastavaným stavbami vo vlastníctve samospráv len v prípade, ak je na takomto usporiadaní verejný záujem, čo je bezpochyby aj prípad kúpaliska Triton. Prevádzkovanie dlhodobo stratového a mestom dotovaného areálu kúpaliska je bezpochyby činnosťou vykonávanou za účelom sledovania verejného záujmu a za žiadnych okolností nemožno usudzovať, že areál slúži/slúžil na účely podnikania. Výber vstupného bol len nevyhnutným prostriedkom k zabezpečeniu chodu kúpaliska, a teda k zabezpečeniu verejného záujmu, pričom kúpalisko negenerovalo žiaden zisk a bolo pravidelne dotované mestom Košice. O tom, že prevádzkovanie kúpaliska nemožno považovať za činnosť vykonávanú za účelom dosiahnutia zisku svedčí aj záujem podnikateľských subjektov o prevádzkovanie kúpalísk, napr. v Košiciach je celkom 0 kúpalísk prevádzkovaných podnikateľskými subjektmi súkromného sektora. Po citácii § 2 ods. 1 Obchodného zákonníka uviedol, že samotný zákon predpokladá existenciu činnosti, ktorú je treba považovať za podnikateľskú činnosť aj napriek tomu, že nie je vykonávaná za účelom dosiahnutia zisku, keďže za podnikateľskú činnosť považuje aj sústavnú činnosť vykonávanú samostatne podnikateľom vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť na účel dosiahnutia merateľného pozitívneho sociálneho vplyvu. Z hľadiska účelu vykonávanej činnosti teda možno za podnikanie považovať: A/ činnosť podnikateľa za účelom dosiahnutia zisku, alebo B/ činnosť registrovaného sociálneho podniku podľa osobitného predpisu na účel dosiahnutia merateľného pozitívneho sociálneho vplyvu. Keďže prevádzkovanie kúpaliska Triton nemožno považovať za sústavnú činnosť vykonávanú samostatne podnikateľom vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť za účelom dosiahnutia zisku, nie je naplnený pojmový znak podnikania. Na základe uvedeného má žalovaný za to, že súd mal žalobkyňou uplatnený nárok posúdiť podľa ustanovení zákona č. 66/2009 Z.z. a žalobu zamietnuť.

18.1 Proti tomuto rozsudku vo výroku II. a III. podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobkyňa z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. d), f), h) CSP a navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil

tak, že žalobe vyhovie v plnom rozsahu. Zároveň žalobkyňa žiadala priznať náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

18.2 Žalobkyňa sa nestotožnila so záverom súdu, podľa ktorého znalecký posudok č. 7 H. B. J. sa vzťahuje na iné ako na sporné obdobie, skutočnosť že bol daný znalecký posudok vyhotovený ku dňu 21.01.2021 tento záver súdu neodôvodňuje. Poukázala na to, že voči žalovanému uplatnila odplatu za užívanie pozemkov len vo výške 6 €, nie vo výške 9,90 € za m², ako to vyplýva zo znaleckého posudku č. 7, dala do pozornosti súdu, že aj po spriemerovaní nájomného zo všetkých znaleckých posudkov predložených v predmetnom spore dostaneme hodnotu niečo cez 6 €. Uvedené argumenty v súvislosti so znaleckými posudkami uvádzala aj pred súdom prvej inštancie, napriek tomu sa súd v odôvodnení s danou argumentáciou vôbec nezaobrá. Súd dostatočne neodôvodnil, prečo vychádzal zo znaleckého posudku č. 59/2019 (H. A. – poznámka odvolacieho súdu) vo svetle vykonaného dokazovania tento posudok neodzrkadľuje trhovú hodnotu nájomného za predmetné pozemky. Už k žalobe žalobkyňa predložila aj 3 nájomné zmluvy mesta Košice, z ktorých vyplýva, že nájomné za pozemky v k.ú. G. B., ktoré samé mesto Košice požaduje, je vo výške dokonca 12 €, teda 2x viac ako požaduje žalobkyňa v tomto konaní. Súd mal vychádzať z trhovej hodnoty nájomného a pri jej určení nie je viazaný iba závermi zo znaleckých posudkov, ale má hodnotiť všetky predložené dôkazy. Tieto dôkazy je potrebné hodnotiť jednotlivo, a aj vo vzájomnej súvislosti. V odôvodnení však súd hodnotí len znalecké posudky a o nájomných zmluvách nie je v odôvodnení rozsudku ani len zmienka. Súd sa nevysporiadal s nájomnými zmluvami, ktoré do konania predložila za účelom preukázania trhovej hodnoty nájomného v danom katastrálnom území. Ide pritom o podstatný dôkaz, prenajímateľom bolo v predložených zmluvách samotné mesto Košice. Podľa predložených zmlúv mesto Košice považuje za adekvátne nájomné za porovnateľné pozemky 12 € za m². Z uvedených dôvodov je rozhodnutie súdu arbitrárne.

18.3 V súvislosti s časťou pozemku, na ktorom sa nachádza miestna komunikácia, chodník a zeleň súd žalobný návrh zamietol s poukazom na to, že sa jedná o náhradu za vecné bremeno podľa zákona 66/2009 Z.z., ktorú súd považoval za premlčanú. Žalobkyňa poukázala na to, že keď už súd aplikoval tento zákon, treba zdôrazniť, že žaloba bola podaná v čase konštantnej rozhodovacej praxe súdov, ktorá tu už bola 10 rokov a podľa ktorej patrí náhrada vo forme opakujúceho sa plnenia. Žalobkyňa predsa má legitímne očakávanie, že jej spor bude rozhodnutý v súlade s konštantnou rozhodovacou praxou, pričom zároveň žalobkyňa uviedla spisové značky konania. Cieľom zákona 66/2009 Z.z. je vysporiadať vlastnícke vzťahy k pozemkom, na ktorých majú obce a samosprávne kraje postavené stavby. Ak sa bude rozhodovať tak, že odplata za vecné bremeno je jednorazová a teda premlčaná, nič nedonúti obce a samosprávne kraje vysporiadať pozemky a teda rozhodovacou činnosťou súdov sa úplne popiera účel a význam daného zákona. Pokiaľ súd sa odvolal na rozhodovaciu činnosť NS SR, tak žalobkyňa poukázala na to, že sa Najvyšší súd nevysporiadal s otázkou, prečo odplata za vecné bremeno podľa zákona č. 66/2009 Z.z. by nemohla byť opakujúca sa a neodôvodnil to, že tam iba strohá konštatácia o jednorazovej odplate. Poukázala na to, že je potrebné odlišovať vznik vecného bremena a trvanie vecného bremena a pri opakovanej odplate sa hovorí o trvaní vecného bremena. Nárok na takúto odplatu by mal mať každý vlastník pozemku. Súd sa vôbec nevysporiadal s otázkou dobrých mravov. Žalovaný žalobcom nič za užívanie nezaplátil, o majetkovoprávne usporiadanie sa ani neusiloval a vlastníkov, keď ho žiadali o majetkovoprávne usporiadanie, teda aby kúpil pozemky za cenu stanovenú znaleckým posudkom, tak ich ignoroval. Žalobkyňa poukázala na to, že žalovaný nepredložil žiadne stavebné povolenie týkajúce sa miestnej komunikácie a chodníka mimo areálu kúpaliska, teda pri stavbách nepreukázal povolenie podľa platných právnych predpisov. Rozhodnutie, na ktoré súd poukazuje je prekonané. Pokiaľ súd uviedol, že rozhodovacou činnosťou NS SR bolo ustálené, že zaň platí jednorazová náhrada, tak toto konštatovanie v žiadnom prípade nie je pravdou. Pokiaľ súd poukázal, že judikatúra najvyššieho súdu akceptovaná ústavným súdom dospela k záveru, že právo na náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva podľa § 23 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z.z. vzniklo ex lege jednorazovo tomu, kto bol vlastníkom zaťaženého pozemku ku dňu účinnosti tohto zákona, nemôže byť tomu inak ani pri zriadení vecného bremena podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z.. Takýto názor súdu v žiadnom prípade neobstojí, je v rozpore s konštantnou judikatúrou, ktorá sa týka odplaty za vecné bremeno v zmysle zákona č. 66/2009 Z.z., ktorá sa priznávala vo forme opakujúcej sa odplaty. Žalobkyňa nemohla vedieť, že má žiadať jednorazovú odplatu, nikde to nebolo ani nie napísané, s týmto názorom prišiel až Najvyšší súd SR. Pre úplnosť uviedla, že v inej veci týkajúcej sa iných žalobcov, ale ohľadom odplaty za vecné bremeno bola podaná sťažnosť na ústavný súd, ktorá bola síce odmietnutá, ale iba z procesných dôvodov, pričom Ústavný súd SR k problematike odplaty za vecné bremeno podľa zákona č. 66/2009 Z.z. v bode 11 uznesenia sp.zn. IV.ÚS 430/2021-47 zo dňa 07.09.2021 uviedol, pokiaľ sťažovatelia argumentujú neprípustnosťou dovolania poukazujúc na uznesenie Najvyššieho súdu SR č.k. 8Cdo/17/2019 z 30. novembra 2020 ústavný súd podotýka, že vydanie tohto uznesenia

ešte neznamená, že ide o ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu. Ustálená rozhodovacia prax bola, že odplata za vecné bremeno podľa § 4 zákona č. 66/2009 Z.z. je opakujúca sa a k tomu vymenovala rozhodnutia súdov Slovenskej republiky. Poukázala na princíp rovnosti a rovnocennosti ochrany vlastníckeho práva, na článok 20 ods. 1 Ústavy SR. Podstata rozhodnutia NS SR, na ktoré poukázal súd prvej inštancie spočíva v to, že vyslovený právny názor v rozsudku z 24. marca 2015 sp.zn. 7Cdo/26/2014 ako aj v rozsudku zo 14. apríla 2016 sp.zn. 3Cdo/49/2014, ktoré sa týkali priznávania primeranej náhrady za zriadenie vecného bremena podľa § 23 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z.z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov je plne prijateľný a použiteľný aj na priznávanie primeranej náhrady za zriadenie vecného bremena podľa zákona č. 66/2009 Z.z.. S týmto právnym názorom najvyššieho súdu sa nedá stotožniť, a to zvlášť pri použití výkladu zákona historickou metódou, teologickou, logickou a sociologickou metódou. Taktiež z pohľadu cieľa, na ktorý bol zákon schválený, z dôvodu, pre ktoré bolo zriadené vecné bremeno a z časového trvania vecného bremena. Dovolací súd sa nezaoberal otázkou, prečo bol zákon č. 66/2009 Z.z. schválený, čo bolo jeho cieľom a zmyslom a pre jeho výklad je to veľmi potrebné a dôležité. Ak by odplata za vecné bremeno mala byť jednorazová, tak nič nedonúti obce a samosprávne kraje, aby pristúpili k vysporiadaniu vlastníckych vzťahov k pozemkom pod ich stavbami. Takýmto výkladom ako použil súd prvej inštancie sa absolútne popiera zmysel a cieľ zákona. Vlastníci pozemkov nemajú žiaden právny prostriedok, aby donútili obce a samosprávne kraje k usporiadaniu vlastníckych vzťahov. Ak potom zákon č. 66/2009 Z.z. nedáva vlastníčkovi pozemku žiadnu možnosť domáhať sa usporiadania vlastníckych vzťahov k pozemkom zaťažených zákonným vecným bremenom a ponecháva ich usporiadanie výlučne na dobrej vôli užívateľovi pozemku. Záver o neexistencii práva vlastníkov pozemku na náhradu za nútené obmedzenie vlastníckeho práva na dobu vopred neurčiteľnú nemôže byť v súlade nielen s citovanými ustanoveniami OZ, listinou základných práv a slobôd, ale ani s Ústavou Slovenskej republiky (bližšie sp. zn. 4MCdo/2/2014).

18.4 Žalobkyňa zastáva názor, že odplata by mala byť vo forme opakujúceho sa plnenia, aby neposkytovala iba iluzórnu ochranu vlastníckeho práva. Ak by chcel zákonodarca zriadiť vecné bremeno s jednorazovou odplatou, tak by to bol zakotvil priamo do zákona, tak ako to urobil v iných zákonoch. Záverom žalobkyňa poukázala na princíp právnej istoty a legitímnych očakávaní a poukázala na viaceré rozhodnutia súdov Slovenskej republiky. Žalobkyňa v súvislosti s otázkou premlčania poukázala na to, že premlčaciu dobu nemožno počítat' odo dňa účinnosti zákona č. 66/2009 Z.z., pretože ku dňu účinnosti daného zákona vlastníkom pozemkov objektívne nemohlo byť známe, že majú nárok iba na jednorazovú odplatu, ktorej premlčacia lehota plynie odo dňa účinnosti zákona. O tom, že im patrí len jednorazová odplata sa žalobcovia prvýkrát dozvedeli až z rozhodnutia, proti ktorému smeruje toto odvolanie. Premlčacia doba nároku na jednorazovú náhradu môže začať plynúť najskôr odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia. Analogicky poukázala na rozhodnutie ESLP v prípade Urbárskej obce Trenčianske Biskupice proti Slovenskej republike. V tejto súvislosti poukázala na odlišné stanoviska sudcov ústavného súdu vo veciach odplaty za zákonné vecné bremená, ktorý výslovne spomínajú aj zákon 66/2009 Z.z.. Zo stanovísk vyplýva, že aj v prípade, ak by došlo k premlčaniu jednorazovej náhrady nemôže to zakladať premlčanie nároku na náhradu opakovanú en-bloc, inak povedané, zostane možné súdnou cestou uplatniť opakujúcu náhradu maximálne 3 roky späť, pričom ak nebude oprávnený z vecného bremena v budúcnosti plniť dobrovoľne, bude takúto náhradu možné žiadať na súde opätovne za nasledujúce časové intervaly. Zo všetkých uvedených dôvodov navrhla, aby odvolací súd odvolaniu vyhovel a priznal žalobkyňi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

19. Žalobkyňa vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného uviedla, že sa s jeho dôvodmi nestotožňuje a nesúhlasí, lebo sú v rozpore so zákonom, skutočnosťou, judikatúrou a tvrdeniami uvádzanými v tomto súdnom konaní. Má za to, že súd rozhodol správne v súlade so zákonom a judikatúrou. S argumentáciou mesta Košice sa nestotožnil odvolací súd, ktorý jednoznačne konštatoval, že areál kúpaliska Triton slúžil na podnikateľské účely. Kúpalisko bolo prevádzkované podnikateľom za účelom dosiahnutia zisku, preto v zmysle § 1 ods. 3 zákona č. 66/2009 Z.z. k pozemkom v areáli kúpaliska nevzniklo zákonné vecné bremeno a žalovaný užíva tieto pozemky bez právneho dôvodu, čím sa na úkor žalobcov bezdôvodne obohacuje. Zároveň poukázala na rozhodnutia sp. zn. 6Co/77/2023, 6Co/70/2023 a 3Co/139/2022, v ktorých odvolací súd konštatoval, že aplikácia zákona č. 66/2009 Z.z. je vylúčená, nakoľko areál kúpaliska Triton slúži na podnikateľské účely. Túto otázku riešil aj ďalší senát 5Co/136/2021, ktorý dospel k rovnakému záveru.

20. Vyjadrenie žalobkyne k odvolaniu žalovaného bolo žalovanému doručené dňa 09.04.2024. Ďalšie vyjadrenia v spore doručené neboli.

21. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 Civilného sporového poriadku, ďalej len CSP) prejednal odvolanie žalobkyne aj žalovaného ako podané včas oprávnenými osobami proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle ustanovenia § 385 ods. 1 CSP a contrario v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 379 a § 380 CSP a z hľadisk uplatnených odvolacích dôvodov (§ 365 ods. 1 písm. d/, f/, h/ CSP) a dospel k záveru, že nie je možné vyhovieť ani jednému z odvolaní.

22. Rozsudok je vo výroku vecne správny, preto ho odvolací súd, v zmysle ustanovenia § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

23. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 11.06.2024 o 09.25 hod. v pojednávacej miestnosti č. dverí 207, 2. poschodie, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozhodnutia boli zverejnené dňa 04.06.2024 na úradnej tabuli Krajského súdu v Košiciach v zmysle ustanovenia § 219 ods. 1, 3 CSP, § 378 ods. 1 CSP a § 385 ods. 1 CSP a contrario.

24. Žalobkyňa aj žalovaný namietali odvolacie dôvody podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. d/, f/, h/ CSP, t. j. konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (d/), súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (f/), rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (h/).

25. Odvolací súd dospel k záveru, že odvolacie dôvody uplatnené stranami sporu v odvolaní nie sú naplnené.

26. Rozhodnutiu súdu nemožno vytknúť nedostatočné zistenie skutkového stavu, ani že by vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov sporových strán nevyplynuli a ani nevyšli za konania najavo, že by opomenul niektoré rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo že by v jeho hodnotení dôkazov bol logický rozpor, prípadne, že by výsledok jeho hodnotenia dôkazov nezodpovedal tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 192, § 193 a § 205 CSP alebo že by na zistený skutkový stav aplikoval nesprávne zákonné ustanovenia alebo použité zákonné ustanovenia nesprávne vyložil. Rozsudok nie je ani nepreskúmateľný a nebola zistená ani iná vada, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

27. Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v rozsahu dostatočnom pre úplné zistenie skutkového stavu, vykonanie ďalších dôkazov nebolo potrebné. Vykonané dôkazy vyhodnotil podľa ustanovenia § 191 ods. 1,2 CSP. Z týchto dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a zo zisteného skutkového stavu vyvodil aj správny právny záver, viazaný právnym názorom odvolacieho súdu, pričom rozsudok aj náležite odôvodnil, preto odvolací súd jeho rozsudok ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

28. Správne, presvedčivé a zákonu zodpovedajúce sú aj dôvody rozsudku, s ktorými sa odvolací súd stotožňuje a na tieto odkazuje. Ani počas odvolacieho konania nevyšli najavo také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali iné rozhodnutie vo veci. Ani odvolacie námietky strán sporu nemali vplyv na vecnú správnosť rozsudku a nie sú spôsobilé privodiť zmenu napadnutého rozsudku.

29. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku jednoznačne vyplýva úvaha súdu, na základe ktorej dospel k svojmu záveru s poukazom na zistený skutkový stav a príslušné zákonné ustanovenia, ktoré aplikoval v prejednávanej veci a odôvodnenie rozsudku dáva odpoveď na všetky odvolacie námietky strán sporu, keďže boli už uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie.

30. Na zdôraznenie vecnej správnosti napadnutého rozsudku a k odvolacím námietkam strán sporu odvolací súd uvádza nasledovné:

31. Predmetom konania v tu prejednávanej veci je nárok žalobkyne na náhradu bezdôvodného obohatenia, ktoré vzniklo žalovanému užívaním nehnuteľností v podielovom spoluvlastníctve žalobkyne, ktoré sú zapísané na LV č. XXXXX, k.ú. G. B. a na ktorých sa nachádza kúpalisko Triton. Zároveň predmetom konania je nárok žalobkyne na finančnú náhradu za vecné bremeno za užívanie pozemkov v podielovom spoluvlastníctve žalobkyne, ktoré sú zapísané na LV č. XXXXX, k.ú. G. B. a na ktorých sa nachádza miestna komunikácia, chodník a zeleň, vo vlastníctve žalovaného.

32. Podstatou odvolacích námietok žalovaného je tvrdenie, že areál kúpaliska Triton neslúžil na podnikateľské účely, kúpalisko nebolo prevádzkované podnikateľom za účelom dosiahnutia zisku ale vo verejnom záujme, preto v zmysle zákona č. 66/2009 Z.z. k pozemkom v areáli kúpaliska vzniklo zákonné vecné bremeno, a preto finančná náhrada za užívanie je premičaná. Žalobkyňa naopak tvrdila, že areál kúpaliska Triton slúžil na podnikateľské účely, preto sa naň zák. č. 66/2009 Z.z. nevzťahuje a žalovaný užíva tieto pozemky bez právneho dôvodu, čím sa na úkor žalobkyne bezdôvodne obohacuje v zmysle ust. § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka. Vo vzťahu k pozemkom mimo areálu kúpaliska Triton je daná aplikácia zák. č. 66/2009 Z.z., pričom má za to, že náhrada je opakovaná.

33. K charakteru pozemkov zapísaným na LV č. XXXXX, k.ú. G. B., na ktorých sa nachádza kúpalisko Triton, odvolací súd zaujal svoj právny názor už v zrušujúcom uznesení zo dňa 28. júna 2023, na ktorom názore zotrváva. Žalovaný v podanom odvolaní neuviedol žiadne nové argumenty, pre ktoré by mala byť daná aplikácia zák. č. 66/2009 Z.z. aj vo vzťahu k pozemkom v areáli kúpaliska Triton, ktorými by sa bol súd nezaoberal v zrušujúcom uznesení, preto odvolací súd v tomto smere v plnom rozsahu poukazuje na svoju argumentáciu uvedenú už v zrušujúcom uznesení odvolacieho súdu.

34. Aplikáciu zákona č. 66/2009 Z.z. a posudzovanie žalobou uplatneného nároku ako náhrady za zákonné vecné bremeno, ktorá je jednorazová a premičala sa v lehote troch rokov od jeho účinnosti na pozemky nachádzajúce sa v areály kúpaliska Triton, vylučuje ust. § 1 ods. 3 zákona č. 66/2009 Z.z., v zmysle ktorého sa tento zákon nevzťahuje na usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom pod stavbami, ktoré slúžia na podnikateľské účely (odkaz na § 2 Obchodného zákonníka).

35. Otázku, či kúpalisko Triton slúžilo na podnikanie, riešil už iný senát Krajského súdu v Košiciach v skutkovo a právne obdobnej veci inej žalobkyne proti tomu istému žalovanému (rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 5Co/136/2021 zo dňa 15. novembra 2022) a dospel k záveru, že „Kúpaliská, aj keď vo všeobecnosti slúžia verejnosti, ale odplatne a sú využívané na podnikateľské účely, preto sa na ne nevzťahuje zákon č. 66/2009 Z.z.. Skutočnosť, že kúpalisko už dlhé roky neslúži svojmu účelu a nie je využívané, nemôže byť na ujmu žalobkyne“. Potvrdil preto rozsudok v časti, ktorou bolo žalobkyňi priznané bezdôvodné obohatenie za užívanie jej pozemkov v areáli kúpaliska Triton.

36. S vyššie uvedeným záverom, v zmysle ktorého kúpalisko Triton slúžilo na podnikanie, sa vec prejednávajúci senát stotožnil z nasledujúcich dôvodov:

37. Podľa ust. § 2 ods. 1 Obchodného zákonníka podnikaním sa rozumie sústavná činnosť vykonávaná samostatne podnikateľom vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť za účelom dosiahnutia zisku alebo na účel dosiahnutia merateľného pozitívneho sociálneho vplyvu, ak ide o hospodársku činnosť registrovaného sociálneho podniku podľa osobitného predpisu.

38. Podľa § 2 ods. 2 písm. a/ Obchodného zákonníka podnikateľom podľa tohto zákona je osoba zapísaná v obchodnom registri.

39. Do obchodného registra sa v zmysle § 27 ods. 2 písm. a/ Obchodného zákonníka zapisujú obchodné spoločnosti, ktorými sú aj spoločnosti s ručením obmedzeným v zmysle § 105 a nasl. Obchodného zákonníka.

40. Podnikateľmi sú osoby zapísané v obchodnom registri (právnické osoby a fyzické osoby) bez ohľadu na to, či podnikajú alebo sú oprávnené podnikáť. Nie je rozhodujúce, či je zápis uskutočnený povinne alebo dobrovoľne.

41. Ako vyplýva z vyššie citovaného zákonného ustanovenia, vymedzenie pojmu podnikanie úzko súvisí s pojmom podnikateľ, lebo podnikanie je definované ako činnosť vykonávaná podnikateľom. Znamená to, že podnikateľskú činnosť, t.j. podnikáť môže len podnikateľ v zmysle § 2 ods. 2 Obchodného zákonníka, teda ten, kto je na to oprávnený.

42. Podnikaním je podľa Obchodného zákonníka len taká činnosť, ktorú vykonáva podnikateľ a zároveň kumulatívne spĺňa všetky znaky, ktoré požaduje zákon, teda tie, ktoré sú taxatívne vymedzené v § 2 ods. 1 Obchodného zákonníka. Sú to: samostatnosť, sústavnosť, uskutočňovanie vo vlastnom mene, na vlastnú zodpovednosť a za účelom dosiahnutia zisku.

43. Samostatnosť pri výkone podnikateľskej činnosti treba chápať v tom zmysle, že podnikateľ sám rozhoduje o spôsobe a formách svojej podnikateľskej činnosti, nie je teda podriadený inému subjektu, ktorého príkazy musí plniť.

44. Sústavnosť podnikania nemožno vykladať reštriktívne, napr. tak, že by malo ísť o nepretržitú podnikateľskú činnosť. Kritérium sústavnosti spĺňa aj sezónna činnosť, prípadne činnosť, ktorú podnikateľ na určitý čas preruší a znovu v nej pokračuje. Dôležité je, aby úmyslom podnikateľa bolo vykonávať túto činnosť opakovane. Požiadavka sústavnosti vylučuje z podnikateľskej činnosti takú činnosť, ktorá sa vykonáva náhodne, výnimočne, prípadne príležitostne.

45. Podnikateľ koná vo svojom mene vtedy, keď nekoná v mene niekoho iného. Nie je podmienkou, aby konal osobne, ale osoba, ktorá za neho koná, musí konať v mene podnikateľa. Podnikateľ podniká pod vlastným menom, keď podniká pod obchodným menom. Obchodným menom obchodnej spoločnosti je názov, pod ktorým je zapísaná v obchodnom registri.

46. Podnikateľ vykonáva podnikateľskú činnosť na vlastnú zodpovednosť vtedy, keď za jeho podnikanie nezodpovedá nikto iný. Vlastná zodpovednosť podnikateľa je logickým dôsledkom toho, že podnikateľská činnosť je vykonávaná samostatne a pod vlastným menom podnikateľa. To znamená, že konanie podnikateľa zaväzuje jeho samého, a preto podnikateľ musí niesť aj vlastnú zodpovednosť za porušenie povinností, ktoré na seba prevzal.

47. Podnikateľská činnosť je vykonávaná za účelom dosiahnutia zisku vtedy, keď hlavným účelom podnikania je dosiahnutie zisku (majetkového prospechu). Podnikateľ teda podniká preto, aby dosiahol zisk. Z hľadiska posúdenia tohto znaku podnikateľskej činnosti nie je rozhodujúce, či zisk bol skutočne dosiahnutý. Dôležitý je cieľ podnikateľskej činnosti, teda to, či podnikateľ vyvíjal činnosť s úmyslom dosiahnuť zisk. Za zisk možno považovať akýkoľvek majetkový prospech.

48. Podľa ust. § 4 ods. 3 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení obec pri výkone samosprávy najmä zabezpečuje výstavbu a údržbu a vykonáva správu miestnych komunikácií, verejných priestranstiev, obecného cintorína, kultúrnych, športových a ďalších obecných zariadení, kultúrnych pamiatok, pamiatkových území a pamätihodností obce (f), utvára a chráni zdravé podmienky a zdravý spôsob života a práce obyvateľov obce, chráni životné prostredie, ako aj utvára podmienky na zabezpečenie zdravotnej starostlivosti, na vzdelanie, kultúru, osvetovú činnosť, záujmovú umeleckú činnosť, telesnú kultúru a šport (h), vykonáva vlastnú investičnú činnosť a podnikateľskú činnosť v záujme zabezpečenia potrieb obyvateľov obce a rozvoja obce (k).

49. Z vyššie citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že obec môže v záujme zabezpečenia potrieb obyvateľov obce a rozvoja obce vykonávať aj vlastnú investičnú činnosť a vlastnú podnikateľskú činnosť.

50. Obec môže realizovať podnikateľskú činnosť vo viacerých formách:

a/ podnikanie obce vlastným menom, kedy obec figuruje v pozícii podnikateľa podľa § 2 ods. 2 Obchodného zákonníka; ide o prípady, keď obec vystupuje ako právnická osoba, ktorá podniká najmä na základe živnostenského oprávnenia,

b/ podnikanie obce prostredníctvom zriadených príspevkových organizácií - príspevková organizácia obce môže so súhlasom obce vykonávať podnikateľskú činnosť,

c/ podnikanie obce prostredníctvom vlastných (komunálnych) obchodných spoločností - spravidla pôjde o spoločnosť s ručením obmedzeným alebo akciovú spoločnosť,

d/ podnikanie prostredníctvom vstupu do iných obchodných spoločností - tento spôsob predstavuje formu podnikania, v rámci ktorej sa obec podieľa účasťou na podnikaní iných subjektov,

e/ spoločné podnikanie s inými právnyimi subjektmi,

f/ príjmy z prenájmu nehnuteľností - podľa § 4 ods. 1 zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní prenájom nehnuteľností obce je živnosťou, iba ak sa popri prenájme poskytujú aj iné než základné služby spojené s prenájmom,

g/ podnikanie obce prostredníctvom obecného sociálneho podniku.

51. Zákon o obecnom zriadení a ani iný zákon tiež nevylučuje zabezpečenie potrieb obyvateľov obce aj podnikateľskou činnosťou iných subjektov než samotnej obce, teda prostredníctvom iných podnikateľov.

52. O takýto prípad ide aj v tu prejednávanom spore, keď síce mesto Košice realizovalo výstavbu kúpaliska Triton za účelom uspokojovania verejných potrieb (rekreácia a oddych obyvateľov mesta), ale tieto potreby sa následne zabezpečovali prostredníctvom podnikateľského subjektu - podnikateľa v zmysle § 2 ods. 1 písm. a/ Obchodného zákonníka, ktorému nájomnou zmluvou zo dňa 13.09.1994 prenajalo celý objekt kúpaliska Triton v Košiciach.

53. Mesto M. teda síce samo kúpalisko nevyužívalo na podnikateľský účel (prenájom nehnuteľnosti vo vlastníctve obce bez poskytovania iných než základných služieb sa považuje iba za správu vlastného majetku a nie za podnikanie - vid' § 4 ods. 1 zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní), ale svoj majetok (kúpalisko Triton) prenajalo podnikateľskému subjektu (Miestny podnik služieb, s.r.o. Košice), ktorý prevádzkoval kúpalisko za účelom dosiahnutia zisku.

54. Vstup na kúpalisko bol podmienený vstupným, ktoré predstavovalo príjem tohto podnikateľského subjektu - nájomcu a de facto išlo o podnikanie Mestskej časti Košice - Juh, ktorá podnikala prostredníctvom vlastnej spoločnosti s ručením obmedzeným, v ktorej bola jediným spoločníkom.

55. Prenajatý majetok mesta Košice - kúpalisko Triton teda nepochybne bolo využívané na podnikanie nájomcu - Miestneho podniku služieb, s.r.o. Košice, ktorý je podnikateľom v zmysle § 2 ods. 2 písm. a/ Obchodného zákonníka a z tohto podnikania mal aj príjmy, ako o tom svedčia jeho účtovné závierky za roky 2013 až 2016, ktoré sú obsahom spisu.

56. Podstatným z hľadiska rozhodnutia vo veci teda bolo posúdenie, či stavba (areál kúpaliska) slúžila na podnikanie a nemusí ísť pritom o prípad, že stavba je využívaná na podnikanie priamo mestom (obcou, VÚC), v ktorého vlastníctve sa táto stavba nachádza.

57. Na charaktere podnikateľskej činnosti nemení nič ani tá skutočnosť, že mesto resp. Mestská časť Košice - Juh poskytovali dotácie na prevádzku tohto kúpaliska, pretože dotácie môžu byť poskytované aj na podnikateľskú činnosť a tieto dotácie tiež predstavovali v zmysle predložených účtovných závierok výnosy kúpaliska.

58. Samotná skutočnosť, že prevádzkovateľ kúpaliska ako podnikateľ nedosahoval zisk, taktiež nepreukazuje resp. nevylučuje, že nešlo o prevádzkovanie kúpaliska s podnikateľským účelom.

59. Činnosť podnikateľa, aj keď sa ňou nedosahuje zisk, neprestáva byť podnikaním, pokiaľ táto napĺňa všetky znaky podnikania v zmysle § 2 ods. 1 Obchodného zákonníka, ako už boli uvedené vyššie.

60. Podnikaním nie je činnosť, ktorej výsledkom musí byť vždy zisk, podstatným je to, či podnikateľ vyvíjal činnosť s úmyslom dosiahnuť zisk. Podnikanie teda môže byť aj stratové, čo v praktickom živote je bežným javom.

61. Vzhľadom na skutočnosť, že stavba - areál kúpaliska Triton slúžila na podnikateľské účely, nemožno na pozemky v areáli kúpaliska Triton aplikovať zákon č. 66/2009 Z.z., teda k týmto pozemkom nevzniklo vecné bremeno v zmysle cit. zákona v prospech žalovaného.

62. Z hľadiska posúdenia, či k pozemkom v areáli kúpaliska Triton vzniklo vecné bremeno v zmysle zákona č. 66/2009 Z.z., je rozhodujúce, či stavba slúžila na podnikanie v čase nadobudnutia jeho účinnosti, t.j. 01.07.2009, keďže k vzniku vecného bremena došlo týmto dňom v prípade splnenia všetkých zákonných podmienok.

63. Splnenie zákonných podmienok pre aplikáciu zákona č. 66/2009 Z.z. sa teda posudzuje ku dňu 01.07.2009 a keďže k tomuto dňu kúpalisko Triton bolo stavbou slúžiacou na podnikateľské účely, nevzniklo k pozemkom v jeho areáli zákonné vecné bremeno v prospech žalovaného.

64. Žalovaný pozemky v areáli kúpaliska Triton užíva bez právneho dôvodu (bez zmluvy či iného titulu, oprávňujúceho ho na užívanie), tieto pozemky užíva bezodplatne, čím na úkor žalobkyne ako podielovej spoluvlastníčky pozemkov v areáli kúpaliska Triton vzniká bezdôvodné obohatenie v zmysle § 451 Občianskeho zákonníka vo výške obvyklého nájomného, ktoré by uhrádzal, ak by k týmto pozemkom

existoval nájomný vzťah. Toto bezdôvodné obohatenie je žalovaný povinný vydať žalobkyni, na úkor ktorej sa obohatil.

65. Vecne správne preto rozhodol súd prvej inštancie, ak vo vzťahu k pozemkom nachádzajúcim sa v areáli kúpaliska Triton dospel k záveru, že žalovaný má stavbu postavenú na pozemku žalobkyne, užíva tento pozemok, alebo minimálne obmedzuje v jeho užívaní žalobkyňu, získava majetkový prospech plnením bez právneho dôvodu, teda sa bezdôvodne obohacuje na úkor žalobkyne, a preto je povinný takto získané plnenie vydať tomu, na úkor koho bolo získané – žalobkyni.

66. Odvolací súd sa stotožnil s postupom súdu pri určení výšky bezdôvodného obohatenia, ak vychádzal zo znaleckého posudku H. A., ktorý stanovil nájomné pozemkov v obci Košice - Juh v kat. území Južné mesto vo výške 4,411 € (pri parc. č. 7594/3, 7594/4, 7594/5, 7594/6, 7594/7), 4,573 € (pri parc.č 7594/1) a 4,767 € (pri parc.č. 7596) /m²/rok ku dňu 12.12.2019.

67. Pokiaľ súd neaplikoval znalecký posudok Ing. Špaka, ktorý stanovil všeobecnú hodnotu nájmu pozemkov vo výške 9,90 €, ktorý znalecký posudok bol podľa žalobkyne najaktuálnejší a najhodnovernejšie odzrkadľuje hodnotu požadovaného bezdôvodného obohatenia, odvolací súd sa stotožňuje s názorom súdu prvej inštancie, že tento znalecký posudok stanovil nájomné za iné ako sporné obdobie, preto súd pri určení výšky náhrady z neho nemohol vychádzať.

68. Znalecké posudky H. J. a H. L. sa vzťahovali na iné pozemky, ako sú predmetom sporu.

69.1 Pri konkurencii znaleckých posudkov H. J. a H. A., ktoré obe stanovili všeobecnú hodnotu nájmu pozemkov, ktoré sú predmetom sporu, bolo potrebné uprednostniť znalecký posudok H. A., nakoľko ak sú v spore predložené viaceré znalecké posudky, je potrebné zväžiť aj to, za ktoré obdobie bola ustálená všeobecná hodnota nájmu.

69.2 V prípade znaleckého posudku H. J., I. znalecký posudok vypracovaný (rozhodujúci na zistenie stavebnotechnického stavu) k dátumu 21.01.2021, zatiaľ čo zo znaleckého posudku H. A. vyplynul dátum, ku ktorému sa nehnuteľnosť alebo stavba ohodnocuje 12.12.2019. Predmetom sporu bolo vydanie bezdôvodného obohatenia za obdobie od 28.01.2019 do 28.01.2021, preto súd správne vychádzal zo záverov znaleckého posudku H. A..

70. Žalobkyňa poukázala na znalecký posudok H. J., ktorý ustálil všeobecnú hodnotu nájmu vo výške 9,90 €/m²/rok a tento posudok považovala za ten, z ktorého záverov mal súd vychádzať.

71.1 Pokiaľ súd pri ustálení výšky všeobecnej hodnoty nájmu vychádza zo záverov znaleckého posudku, musí reflektovať na jeho závery a nemôže sám určovať, v akej výške prizná bezdôvodné obohatenie a túto modifikovať podľa vlastnej úvahy. Závery znaleckého posudku súd nemôže nahradiť vlastným názorom.

71.2 V prípade pochybností súdu o vecnej správnosti znaleckého posudku platí, že ho nemôže nahradiť vlastným názorom, ale musí znalcovi uložiť, aby podal vysvetlenie, posudok doplnil alebo podal vysvetlenie. Pri voľnom hodnotení dôkazov v zmysle čl. 15 Základných princípov CSP v spojení so zásadou voľného hodnotenia dôkazov (§ 191 CSP) súd nemusí a nesmie prihliadnuť len na záver znaleckého posudku ako jedného z vykonaných dôkazov, ale musí ho ako každý iný dôkaz posúdiť z formálnej stránky (či spĺňa zákonom vyžadované kritéria), a vyhodnotiť ho v súhrne s ostatnými dôkazmi, s ktorými tento nemôže byť v rozpore. Hodnotenie znaleckého posudku ako dôkazu teda spočíva výlučne na jeho presvedčivosti. Hodnotiacia úvaha súdov musí zodpovedať zásadám formálnej logiky, musí vychádzať zo zisteného skutkového stavu veci a z odôvodnenia rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov a právnym posúdením (§ 220 ods. 2 v spojení s § 393 ods. 2 CSP). (uznesenie NS SR zo dňa 26.09.2023 sp. zn. 4Cdo/162/2021).

71.3 Aj keď zo strany súdu neboli pochybnosti o vecnej správnosti znaleckého posudku H. J., ktorý ustálil všeobecnú hodnotu nájmu vo výške 9,90 €/m²/rok, žalobkyňa si vychádzajúc z tohto posudku uplatnila nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia „iba“ vo výške 6 €/m²/rok. Nakoľko súd nemôže nahradiť záver znaleckého posudku vlastným názorom, a teda zo znalcom ustálenej výšky všeobecnej hodnoty nájmu 9,90 €/m²/rok nemôže priznať „iba“ 6 €/m²/rok (na základe vlastnej úvahy resp. úvahy žalobkyne), vecne správne postupoval súd prvej inštancie, ak pri svojom rozhodnutí vychádzal zo záverov znaleckého posudku H. A., o vecnej správnosti ktorého nemal pochybnosti.

72. Pokiaľ žalobkyňa poukázala na to, že v spore predložila aj nájomné zmluvy, z ktorých vyplýva nájomné vo výške 12 €, odvolací súd konštatuje, že uzavretá nájomná zmluva je výsledkom dopytu a ponuky, a preto nájomné dohodnuté v konkrétnej nájomnej zmluve je výsledkom situácie na trhu.

73. Pri ustálení výšky bezdôvodného obohatenia je potrebné vychádzať z obvyklého nájomného, ktoré by uhradil ten, kto je povinný vydať bezdôvodné obohatenie, ak by k týmto pozemkom existoval nájomný vzťah. Z nájomných zmlúv na čl. 36-38 a 42-46 však vyplýva, že sa netýkajú pozemkov, ktoré sú predmetom tohto sporu.

74. Z uvedených dôvodov vecne správne rozhodol súd prvej inštancie, ak žalovaného zaviazal na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 4.153,98 € a nárok žalobkyne v prevyšujúcom rozsahu (1.241,34 €) zamietol.

75. K finančnej náhrade za vecné bremeno za pozemky s podielovým spoluvlastníctvom žalobkyne (1/18), ktoré sú zapísané na LV č. XXXXX k.ú. G. B., p.č. 7596 (diel č. 1,2,3) vo výmere 280 m², t. j. vo výške 280,08 € odvolací súd uvádza:

76. Odvolací súd sa stotožňuje so správnymi skutkovými zisteniami a právnym záverom súdu prvej inštancie o vzniku vecného bremena v prospech žalovaného k pozemkom v podielovom spoluvlastníctve žalobkyne, na ktorých sa nachádza miestna komunikácia, zeleň a chodník v zmysle § 4 ods. 1 zák. č. 66/2009 Z.z., za ktoré žalobkyňi patrí jednorazová náhrada a túto si mohla uplatniť do troch rokov od účinnosti zákona, t.j. do 01.07.2012. Rovnako sa odvolací súd stotožňuje aj so záverom súdu o dôvodne vznesenej námietke premičania žalobou uplatneného nároku zo strany žalovaného, vrátane jeho záveru, že z obsahu spisu nevyplývajú žiadne okolnosti, pre ktoré by sa na takto vznesenú námietku premičania nemalo prihliadať.

77. V odvolaní poukázala na to, že v čase podania žaloby boli priznávané opakované náhrady, a preto legitímne očakávala, že spor bude rozhodnutý v súlade s konštantnou rozhodovacou praxou.

78. Vzhľadom na charakter žalobou uplatneného nároku súd viazaný právnym názorom odvolacieho súdu správne skúmal, či k pozemkom v podielovom spoluvlastníctve žalobkyne vzniklo vecné bremeno v zmysle zák. č. 66/2009 Z.z. a z vykonaného dokazovania správne uzavrel, že na dotknutých pozemkoch sa nachádza miestna komunikácia, chodník a zeleň ako príslušná plocha, ktoré ako stavby patria do vlastníctva žalovaného, ktorý ich nadobudol prechodom z vlastníctva štátu do vlastníctva obce podľa osobitného zákona - zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí, na ktorý odkazuje zákon č. 66/2009 Z.z., a to z listín predložených žalovaným - Protokolom o prechode nehnuteľného majetku podľa zák. SNR č. 138/1991 Zb. zo dňa 11.1.1993, Informatívnym oznámením pre delimitačnú komisiu a Opisom karty majetku mesta Košice.

79. Vzhľadom na skutočnosť, že na pozemkoch v podielovom spoluvlastníctve žalobkyne sa nachádza stavba - miestna komunikácia, chodník a zeleň ako príslušná plocha, súd prvej inštancie sa správne zaoberal splnením podmienky povolenia tejto stavby v zmysle právnych predpisov platných v čase jej zriadenia. Aj keď žalovaný nepredložil územné rozhodnutie, stavebné povolenie ani kolaudačné rozhodnutie, vychádzajúc z ostatných listinných dôkazov predložených žalovaným, na ktoré súd v odôvodnení aj podrobne poukázal (bod 9 a 21 odôvodnenia), možno považovať za správne hodnotenie vykonaných dôkazov v tom smere, že je možné prijať záver o tom, že stavba bola povolenou, teda vybudovanou na základe administratívneho rozhodnutia.

80. Zákon č. 66/2009 Z.z. v § 1 stanovuje na aplikáciu tohto zákona len dve podmienky: 1/ musí ísť o pozemok pod stavbou vo vlastníctve obce alebo vyššieho územného celku a zároveň 2/ stavba prešla do vlastníctva obce alebo vyššieho územného celku podľa osobitných predpisov (napr. zákon č. 138/1991 Zb. - delimitáciou zo štátu na obec). Iné podmienky nie sú v danom ustanovení stanovené, teda podmienkou nie je ani vydanie stavebného povolenia na stavbu či kolaudačného rozhodnutia (obdobne rozsudok KS Žilina sp. zn. 30S/54/2016 zo dňa 13.6.2017, sp.zn. 5Co/92/2019 zo dňa 26.11.2019). Zmyslom uvedeného zákona totiž bolo usporiadať vlastnícke vzťahy práve k stavbám a iným objektom, ktoré povolené a skolaudované podľa stavebných predpisov neboli, pretože boli postavené na cudzích pozemkoch (nepatriacich obci, vyššiemu územnému celku).

81. S poukazom na vyššie uvedené je správny záver súdu prvej inštancie, v zmysle ktorého na pozemkoch v spoluvlastníctve žalobkyne je umiestnená miestna komunikácia, chodník a zeleň ktorá je povolenou, preto k pozemkom pod touto stavbou v spoluvlastníctve žalobkyne vzniklo v súlade s § 4 ods. 1 zákon č. 66/2009 Z.z. dňom 01.07.2009 zákonné vecné bremeno, obsahom ktorého je právo držať a užívať tieto pozemky. Žalovaný tak neužíva pozemky bez právneho dôvodu, ale užíva ich titulom zákonného vecného bremena.

82. Pokiaľ ide o charakter náhrady za zákonné vecné bremeno v zmysle zák. č. 66/2009 Z.z., samotný zák. č. 66/2009 Z.z. neobsahuje úpravu priznávania náhrady za zriadenie vecného bremena.

83. Je treba dať za pravdu žalobkyni, že súdnou praxou bolo postupne ustálené, že vlastníčkovi pozemku patrí opakujúca sa (nie jednorazová) náhrada vo výške obvyklého nájomného. Súdna prax vychádzala z dovtedajšej rozhodovacej činnosti vyšších súdnych autorít, ktorej základom bol nález Ústavného súdu SR PL. ÚS/42/2015 zo dňa 12.10.2016, pričom už v rozhodnutí sp. zn. III. ÚS/237/2009 sa ústavný súd priklonil k úvahám o opakovaných platbách primeranej náhrady počas trvania núteného obmedzenia. V súlade s takto ustálenou súdnou praxou rozhodoval aj Krajský súd v Košiciach a aj okresné sudy v obvode tohto krajského súdu.

84. Občianskoprávne kolégium Krajského súdu v Košiciach až na kolégiu dňa 06.04.2022 zaujalo k otázke náhrady podľa zák. č. 66/2009 Z.z. stanovisko, v zmysle ktorého aj v prípade náhrady za nútené obmedzenie vlastníckeho práva podľa zák. č. 66/2009 Z.z. patrí jednorazová náhrada a tá patrí len vlastníčkovi pozemku v čase vzniku vecného bremena, pričom vychádzalo v tom čase už z ustálenej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu SR.

85. V zmysle judikátu R 71/2018 patria do pojmu „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ (§ 421 ods. 1 CSP) predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali (3 Cdo 158/2017, 4 Cdo 95/2017, 5 Cdo 87/2017, 6 Cdo 21/2017).

86. Ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu v otázke priznávania jednorazovej náhrady za zákonné vecné bremeno podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z., ktorá vzniká tomu, kto bol vlastníčkom zaťaženého pozemku ku dňu účinnosti zákona, t. j. 01.07.2009, pričom sa premičuje v lehote troch rokov, nepredstavujú len rozhodnutia sp. zn. 2Cdo/194/2018 zo dňa 26.08.2019 a sp. zn. 8Cdo/17/2019 zo dňa 30.11.2020, ale sú to aj novšie rozhodnutia, ktoré nadväzujú na závery vyššie uvedených rozhodnutí.

87. Rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/194/2018 zo dňa 26.08.2019 a sp. zn. 8Cdo/17/2019 zo dňa 30.11.2020 vychádzajú z rozhodnutí Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/49/2014 zo dňa 14.04.2016 (R 73/2016) a sp. zn. 7Cdo/26/2014 zo dňa 24.03.2016, ktoré sa týkali priznávania primeranej náhrady za zariadenie vecného bremena podľa § 23 ods. 5 zák. č. 182/1993 Z.z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov a konštatovali, že v nich vyslovený právny názor je plne prijateľný a použiteľný aj na priznávanie primeranej náhrady za zariadenie vecného bremena podľa zák. č. 66/2009 Z.z..

88. Najvyšší súd Slovenskej republiky sa v rozhodnutí sp. zn. 8Cdo/17/2019 odvoláva na akceptovanie vyššie uvedenej judikatúry ústavným súdom, napr. v rozhodnutí sp. zn. IV. ÚS 227/2012 a v rozhodnutí sp. zn. IV. ÚS 539/2020 zo dňa 28.10.2020, ktorým ústavný súd odmietol sťažnosť proti rozhodnutiu NS SR sp.zn. 2Cdo/194/2018, keď jeho závery nepovažoval za arbitrárne.

89. Aj proti rozhodnutiu Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8 Cdo/17/2019 bola podaná ústavná sťažnosť, ktorá bola rozhodnutím ÚS SR sp. zn. III. ÚS 537/2021 zo dňa 30.09.2021 odmietnutá pri rešpektovaní princípu subsidiarity, lebo o veci sťažovateľov prebieha konanie pred všeobecnými súdmi, spor nebol právoplatne rozhodnutý.

90. Ohľadne otázky priznávania náhrady za vecné bremeno podľa zák. č. 66/2009 Z.z. rozhodovacia prax dovolacieho súdu bola obohatená o ďalšie rozhodnutia, v ktorých sa preferuje priznanie jednorazovej náhrady; jedná sa o rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/171/2021 z 27. októbra 2021 a sp. zn. 1Cdo/99/2019 z 26. januára 2022, ktoré odkazujú v tejto otázke na rozhodnutie NS SR sp. zn. 8Cdo/17/2019, teda obe vychádzajú z jednorazovej náhrady. Rovnako z úvahy o jednorazovej náhrade vychádzal Najvyšší súd SR aj v rozsudku sp. zn. 2 Cdo/151/2020 zo dňa 31.03.2022.

91. V rozhodnutí Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Cdo/17/2019 z 30. novembra 2020 je uvedené: „17/ Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia konštatoval, že mu nie je známe rozhodnutie najvyššieho súdu, ktoré by meritórne riešilo náhradu za vecné bremeno vzniknuté podľa zákona č. 66/2009 Z. z.. V tejto súvislosti však dovolací súd poukazuje na uznesenie najvyššieho súdu z 26. augusta 2019, sp. zn. 2Cdo/194/2018, v ktorom sa najvyšší súd zaoberal aj správnosťou vyriešenia právnej otázky „či vlastník pozemku, na ktorom viazne zákonné vecné bremeno v zmysle zákona č. 66/2009 Z. z., má nárok na primeranú náhradu za nútené obmedzenie vlastníckeho práva vo forme pravidelných platieb primeranej náhrady počas trvania núteného obmedzenia vo výške ročného úžitku, ktorý sa viaže k tej časti nehnuteľnosti, v ktorej sa vlastníctvo obmedzuje a či existuje ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu, ktoré by bránilo považovať náhradu za obmedzenie vlastníckych práv zákonným vecným bremenom podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z. vo forme opakujúceho sa plnenia“ (bod 35.) a následne uviedol: „36. Obdobnú „dovolaciu otázku“ už najvyšší súd riešil v rozsudku z 24. marca 2015, sp. zn. 7Cdo/26/2014, ako aj v rozsudku zo 14. apríla 2016, sp. zn. 3Cdo/49/2014, ktoré sa týkali priznávania primeranej náhrady za zriadenie vecného bremena podľa § 23 ods. 5 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 182/1993 Z.z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov (ďalej len „zákon č. 182/1993 Z.z.“). 37. Vyslovený právny názor je plne prijateľný a použiteľný aj na priznávanie primeranej náhrady za zriadenie vecného bremena podľa zákona č. 66/2009 Z.z.. Aj obmedzenie vlastníckeho práva podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z. patrí totiž k tzv. legálnym (zákonným) vecným bremenám, čiže k verejnoprávnym obmedzeniam vlastníckeho práva. Jeho verejnoprávny charakter a jeho povaha nasvedčujú tomu, že sa významne približuje k obmedzeniu vlastníckeho práva zakotveného v zákone č. 182/1993 Z.z.. Svedčí o tom nakoniec aj ich zhodná zákonná konštrukcia. 38. Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z. ak nemá vlastník stavby ku dňu účinnosti tohto zákona k pozemku pod stavbou zmluvne dohodnuté iné právo, vzniká vo verejnom záujme k pozemku pod stavbou užívanému vlastníkom stavby dňom účinnosti tohto zákona v prospech vlastníka stavby právo zodpovedajúce vecnému bremenu, ktorého obsahom je držba a užívanie pozemku pod stavbou, vrátane práva uskutočniť stavbu alebo zmenu stavby, ak ide o stavbu povolenú podľa platných právnych predpisov, ktorá prešla z vlastníctva štátu na obec alebo vyšší územný celok. Podkladom na vykonanie záznamu o vzniku vecného bremena v katastri nehnuteľností je súpis nehnuteľností, ku ktorým vzniklo v prospech vlastníka stavby právo zodpovedajúce vecnému bremenu. 39. Podľa § 4 ods. 2 zákona č. 66/2009 Z.z. vlastník pozemku pod stavbou je povinný strpieť výkon práva zodpovedajúceho vecnému bremenu do vykonania úprav v príslušnom katastrálnom území. 40. Uvedené ustanovenia označili oprávnenie obcí a vyšších územných celkov držať a užívať pozemky pod stavbami, ktoré sú v ich vlastníctve, ako vecné bremeno a v poznámkach pod čiarou odkazuje na § 151n až § 151p Občianskeho zákonníka. Ide však o verejnoprávne obmedzenie vlastníckeho práva, pretože oprávnenie držať a užívať pozemok neprislúcha konkrétnej osobe, ale druhovo vymedzenému subjektu - obci alebo vyššiemu územnému celku a obmedzenie vlastníckeho práva je odôvodnené verejným záujmom. Stavbami sú predovšetkým cestné komunikácie, materské školy, cintoríny, parky a ďalšie všeobecne prospešné zariadenia, ktoré boli vybudované pred rokom 1989. Zriadenie vecného bremena predstavuje spôsob, ako vyriešiť dlhodobu neusporiadanú vzťahy k pozemkom vo vlastníctve iných osôb, na ktorých sa nachádzajú povolené stavby, ktoré boli pôvodne vo vlastníctve štátu a podľa osobitných predpisov prešli na obce a vyššie územné celky. Ide o nedoriešené právne vzťahy z predchádzajúceho spoločenského režimu a zákonodarca prijatím zákona č. 66/2009 Z.z. ustanovil mechanizmy, akými možno usporiadať medzery vo vlastníckych vzťahoch. 41. Tak ako zákon č. 182/1993 Z.z., ani zákon č. 66/2009 Z.z. expressis verbis neuvádza, že vecné bremeno vzniká za náhradu. Ústavný súd však vo svojom rozhodnutí, sp. zn. I. ÚS 474/2013 konštatoval, že aj keď zákon č. 182/1993 Z.z. neuvádza, že vecné bremeno vzniknuté podľa § 23 ods. 5 vzniká len za náhradu, je potrebné, aby vychádzal z čl. 11 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd a v kontexte s tým aj s právnou úpravou obsiahnutou v pôvodnom ustanovení § 135c ods. 3 Občianskeho zákonníka. Najvyšší súd už skôr uzavrel, že pri nedostatku právnej úpravy možno náhradu za vzniknuté bremeno odvodiť zo všeobecne uznávaných princípov, príkazom na ochranu základných práv a slobôd, teda aj zo základného práva vlastníť a užívať majetok (rozhodnutie najvyššieho súdu, sp. zn. 4Cdo/89/2008).

42. I v prípade zriadenia vecného bremena podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z. je primeraná náhrada namieste. Všeobecné sudy vo svojej doterajšej rozhodovacej činnosti plne rešpektujú, že vlastníkom pod stavbami patriacimi obci alebo vyššiemu územnému celku patrí primeraná náhrada podľa všeobecných zásad upravujúcich inštitút vecného bremena determinovaná proporčnosťou a vyvažovaním hodnoty vlastníckeho práva a hodnoty verejného záujmu (rozsudok Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 10Co/134/2012, uznesenie Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 19Co/198/2014, uznesenie najvyššieho súdu, sp. zn. 4MCdo 2/2014). 43. Ak judikatúra najvyššieho súdu akceptovaná ústavným súdom dospela k záveru, že právo na náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva podľa § 23 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z.z. vzniklo ex lege jednorazovo tomu, kto bol vlastníkom zaťaženého pozemku ku dňu účinnosti tohto zákona, nemôže byť tomu inak ani pri zriadení vecného bremena podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z.. Ak tieto legálne (zákonné) vecné bremená majú všetky jednotiace znaky, t. j. ide o obmedzenia vlastníckeho práva založené verejnoprávnymi normami kogentného charakteru s významným prvkom súkromnoprávnym, okruh oprávnených subjektov je vymedzený druhovo a nezapisujú sa do katastra nehnuteľností, vyjadrené v zhodnej právnej úprave, nemôže byť tomu inak ani v súvislosti s finančnou náhradou za obmedzenie vlastníckeho práva. Pre opačný právny názor niet žiadnych presvedčivých argumentov“.

92. Zodpovedaniu otázky, či v prípade, ak vznikol nárok na náhradu za vecné bremeno vzniknuté podľa § 4 zákona č. 66/2009 Z.z. vlastníkom pozemku pod stavbou, ktorá je povolená podľa platných právnych predpisov a prešla z vlastníctva štátu na obec alebo vyšší územný celok, má byť táto náhrada vo forme opakujúceho sa alebo jednorazového plnenia, sa venoval Najvyšší súd SR aj v rozhodnutí sp. zn. 5Cdo/175/2019 zo dňa 27.04.2022. Odkázal pritom na závery rozhodnutí sp. zn. 7Cdo/26/2014, 3Cdo/49/2014 a 8Cdo/17/2019, v ktorých bola riešená otázka náhrady za zákoné vecné bremeno v zmysle zákona č. 66/2009 Z.z. so záverom, že právo na náhradu pri zriadení vecného bremena podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z. vzniklo ex lege jednorazovo tomu, kto bol vlastníkom zaťaženého pozemku ku dňu účinnosti tohto zákona.

93. Všetkými vyššie uvedenými rozhodnutiami bolo prekonané rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4MCdo/2/2014 z 23. apríla 2015, na ktoré poukázala žalobkyňa, ktoré vychádzalo zo záveru, že náhradu za nútené obmedzenie vlastníckeho práva možno priznať aj opakovane za určitý časový úsek až do usporiadania vlastníckych vzťahov spôsobom predpokladaným v § 2 zákona č. 66/2009 Z.z..

94. Najvyšší súd SR vo veci sp. zn. 5Cdo/175/2019 tiež uviedol (viď ods. 20. odôvodnenia), že vecné bremeno vzniknuté podľa zákona č. 66/2009 Z.z. treba pokladať vzhľadom na konštrukciu § 2 ods. 1, 2 cit. zák. za nútené obmedzenie vlastníkov síce na dlhý, ale zo zákona vopred určiteľný čas a jednorazová náhrada zohľadňuje povahu a dĺžku trvania núteného obmedzenia vlastníka pozemku pri ustálení výšky tejto náhrady.

95. Treba tiež zdôrazniť, že dovolací súd vo vyššie uvedenom rozhodnutí sp. zn. 5Cdo/175/2019 zotrval na názore o jednorazovej náhrade napriek argumentom odvolacieho súdu, ktorý v dovolaní napadnutom rozsudku vychádzal z odlišnosti vecného bremena upraveného zákonom č. 182/1993 Z.z. a zákonom č. 66/2009 Z.z., ktorú videl v časovom obmedzení (dočasnosti) vecného bremena vzniknutého podľa zákona č. 66/2009 Z.z. (do vykonania pozemkových úprav), pričom vecné bremeno vzniknuté zo zákona č. 182/1993 Z.z. je trvalým a konečným riešením usporiadania majetkovoprávnych vzťahov vlastníkov bytov a nebytových priestorov k pozemku pod touto stavbou, teda v tomto zákone nie je trvanie vecného bremena žiadnym spôsobom obmedzené. Z týchto dôvodov odvolací súd v dovolaní napadnutom rozsudku neaplikoval závery Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/26/2014 a sp. zn. 3Cdo/49/2014, vzťahujúce na náhradu za vznik vecného bremena v zmysle zákona č. 182/1993 Z.z.. Následne odvolací súd s odkazom na rozhodnutie sp. zn. 4MCdo/2/2014 priznal náhradu vo forme opakovanej náhrady. Najvyšší súd konštatoval, že odvolací súd sa záverom o priznaní opakujúcej sa náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva vlastníka pozemku zastavaného stavbou vo vlastníctve obce alebo vyššieho územného celku vecným bremenom vzniknutým v zmysle § 4 zákona č. 66/2009 Z.z. odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

96. Ako bolo uvedené vyššie, aj senát, ktorý rozhoduje v tu prejednávanej veci, sa prikláňal k názoru, že ak zákon č. 66/2009 Z.z. vlastníkom stavby neurčuje žiadnu lehotu na usporiadanie majetkovoprávnych vzťahov k pozemku a nenúti vlastníka stavby podať v konkrétnej lehote návrh na začatie konania o pozemkových úpravách a povinnosť vlastníka strieť výkon práva zodpovedajúceho vecnému bremenu

vlastníkom stavby trvá podľa § 4 ods. 2 až do vykonania pozemkových úprav, patrí vlastníkovi pozemku náhrada za obmedzenie vlastníckeho práva vo forme opakujúceho sa plnenia za konkrétny časový úsek od obmedzenia vlastníckeho práva až do usporiadania vlastníckych vzťahov spôsobom predpokladaným v § 2 zákona č. 66/2009 Z.z..

97. Vzhľadom však na novelu zákona č. 330/1991 Zb., vykonanú zákonom č. 257/2022 Z.z. a s poukazom na ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu v otázke jednorazovej náhrady za zriadenie vecného bremena v zmysle ust. § 4 zákona č. 66/2009 Z.z., na ktorú odkazuje odvolací súd aj v tu prejednávanom spore (§ 393 ods. 2 CSP), nie je možné priznanie opakovanej náhrady žalobkyni napriek tej skutočnosti, že v čase podania žaloby žalobkyňa takéto rozhodnutie legitímne očakávala vzhľadom na dovtedajšiu rozhodovaciu prax okresných a krajských súdov.

98. Odvolací súd v tu prejednávanvej veci nemá dôvod odkloniť sa od ustálenej rozhodovacej praxe, ktorá bola vyššie popísaná, pretože argumenty uvádzané žalobkyňou boli predstreté aj v konaní vedenom na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 17Co/157/2018, z ktorého rozsudok bol predmetom dovolacieho prieskumu pod sp. zn. 5Cdo/175/2019, pričom túto argumentáciu o rozdielnom charaktere vecného bremena v zmysle zákona č. 182/1993 Z.z. a v zmysle zákona č. 66/2009 Z.z. Najvyšší súd SR nepovažoval za relevantnú pre priznanie opakovanej náhrady za zriadenie vecného bremena.

99. Napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu a nemožno sa preto stotožniť s námietkou žalobkyne, že porušuje princípy právneho štátu a princípy legitímnych očakávaní žalobkyne.

100. Žalobkyňa je zastúpená právnym zástupcom, ktorému vývin rozhodovacej praxe najvyššieho súdu v čase od podania žaloby (návrhu na vydanie platobného rozkazu) dňa 28.01.2021 musel byť zrejmy a samotná skutočnosť, že v čase podávania návrhu na vydanie platobného rozkazu bola rozhodovacia prax súdov odlišná od stavu v čase rozhodovania súdu, nemôže byť bez ďalšieho dôvodom na priznanie opakovanej náhrady za zriadenie vecného bremena.

101. Vychádzajúc zo záveru, že žalobkyni vznikol nárok na jednorazovú náhradu dňom účinnosti zákona č. 66/2009 Z.z., ktorá sa premičuje vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe v zmysle § 101 Občianskeho zákonníka a vzhľadom na žalovaný vznesenú námietku premlčania, vecne správne rozhodol súd prvej inštancie, pokiaľ žalobu v tomto rozsahu (280,08 €) zamietol, keďže z obsahu spisu nezistil žiadne okolnosti, pre ktoré by na takto vznesenú námietku premlčania nemal prihliadať. Odvolací súd tak nemohol prihliadnuť argumentáciu žalobkyne, že premlčacia doba nároku na jednorazovú náhradu môže začať plynúť najskôr odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia.

102. Pokiaľ žalobkyňa v odvolaní namieta, že súd sa vôbec nevysporiadal s otázkou dobrých mravov poukazujúc na skutočnosť, že žalovaný žalobkyni nič za užívanie nezaplatil, o majetkovoprávne usporiadanie sa neusiloval a vlastníkov, keď ho žiadali o majetkovoprávne usporiadanie a nevysporiadal sa ani s tým, že túto situáciu vytvoril štát, ktorý okupoval pozemky aj žalobkyne, budoval bez súhlasu vlastníkov na týchto pozemkoch a žalovaný následne neplatil nájom za tieto pozemky, odvolací súd uvádza, že tieto skutočnosti boli známe súdu zo spisu, ako aj z iných obdobných konaní proti žalovanému, avšak tieto okolnosti nepovažoval za také, pre ktoré by nemal prihliadnuť na vznesenú námietku premlčania.

103. Neušlo však pozornosti odvolacieho súdu, že žalobkyňa počas celého konania na súde prvej inštancie nenamietala, že by žalovaný vznesená námietka premlčania bola v rozpore s dobrými mravmi, teda takýto prostriedok procesného útoku neuplatnila.

104. Ak strana sporu, voči ktorej sa uplatnila námietka premlčania, chce vylúčiť účinky tejto námietky pre rozpor s dobrými mravmi, mala by v zásade tento rozpor v konaní uplatniť a tento rozpor aj náležite preukázať.

105. Podľa § 149 CSP prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany sú najmä skutkové tvrdenia, popretie skutkových tvrdení protistrany, návrhy na vykonanie dôkazov, námietky k návrhom protistrany na vykonanie dôkazov a hmotnoprávnej námietky.

106. Podľa ust. § 366 CSP prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy ak:

a/ sa týkajú procesných podmienok,

b/ sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,

c/ má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo

d/ ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

107. V citovanom ustanovení § 366 CSP je vyjadrený systém neúplnej apelácie odvolacieho konania, podstata ktorého spočíva v zásadnej nemožnosti prihliadať v odvolacom konaní na odvoláciu námietku, založenú na uplatnení takého prostriedku procesného útoku alebo procesnej obrany, ktorá nebola uplatnená už pred súdom prvej inštancie, a to až na taxatívne stanovené výnimky - skutočnosti poukazujúce na nedostatok podmienok konania, týkajúce sa sudcu alebo obsadenia súdu, ktorými má byť preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej alebo ktoré odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť pred súdom prvej inštancie.

108. Žalobkyňa v priebehu konania pred súdom prvej inštancie vo svojej argumentácii podľa zistenia odvolacieho súdu rozpor vznesenej námietky premlčania s dobrými mravmi nenamietala a nepreukazovala ani špecifické okolnosti, pre ktoré by bolo možné odoprieť žalovanému výkon práva namietat' premlčanie uplatneného nároku. Tento prostriedok procesného útoku žalobkyňa prvýkrát uplatnila až v odvolaní, pritom z odvolania ani z obsahu spisu nevyplyvajú skutočnosti, pre ktoré by tento prostriedok nemohla uplatniť už v priebehu konania pred súdom prvej inštancie. Táto odvolacia námietka je preto procesne neprípustnou novotou, ktorú nemožno v odvolacom konaní použiť v zmysle § 366 CSP.

109. Odhliadnuc od uvedeného, odvolací súd k tejto námietke pre úplnosť poznamenáva, že žalobkyňa vo svojej argumentácii v odvolaní ani neuviedli žiadnu výnimočnú skutočnosť, pre ktorú by žalovaným vznesená námietka premlčania mala byť v rozpore s dobrými mravmi.

110. Okolnosti, ktoré uvádza žalobkyňa v odvolaní, sa týkajú veľkej skupiny vlastníkov pozemkov, ktoré viedli k prijatiu zákona č. 66/2009 Z.z. s cieľom vysporiadať vlastnícke vzťahy k pozemkom a nejde teda o také výnimočné okolnosti, z ktorých by bolo možné vyvodiť, že vznesená námietka premlčania je uplatnená v rozpore s dobrými mravmi. Správne preto súd konštatoval, že zo spisu nevyplynuli žiadne okolnosti, pre ktoré by nemal na námietku premlčania prihliadať a tento záver súd uviedol napriek tomu, že zo strany žalobkyne nebol namietaný rozpor vznesenej námietky premlčania s dobrými mravmi.

111. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil, vrátane výroku o trovách prvoinštančného konania.

112. Žalovaný podal odvolanie proti rozsudku súdu prvej inštancie (aj) vo výroku, ktorým súd žalobu v prevyšujúcej časti zamietol (ďalej aj zamietavý výrok).

113. V zmysle ust. § 359 CSP odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

114. Prípustnosť odvolania má vo všeobecnosti stránku objektívnu a subjektívnu. Objektívna stránka zohľadňuje vecný aspekt tohto opravného prostriedku – či smeruje proti rozhodnutiu, vykazujúcemu zákonné znaky rozhodnutia, proti ktorému je odvolanie prípustné. Subjektívna stránka prípustnosti odvolania sa viaže na osobu konkrétneho odvolateľa a zohľadňuje osobný aspekt toho, kto podáva odvolanie – či je u neho daný dôvod, ktorý ho oprávňuje podať odvolanie. Takýmto dôvodom je skutočnosť, že rozhodnutím súdu bol odvolateľ po procesnej stránke negatívne dotknutý a bola mu spôsobená ujma dopadajúca na jeho pomery. Toto subjektívne procesné oprávnenie však nemá účastník, v neprospech ktorého rozhodnutie nevyznelo a ktorý týmto rozhodnutím nebol dotknutý na svojich právach. Záver o tom, že podané odvolanie je prípustné, predpokladá prijatie záveru, o jeho oboch stránkach prípustnosti (tak objektívnej ako aj subjektívnej).

115. Napadnutým rozhodnutím vo výroku, ktorým súd žalobu v prevyšujúcej časti zamietol, nebolo rozhodnuté v neprospech žalovaného, preto týmto výrokom nemohol byť žalovaný žiadnym spôsobom dotknutý na svojich právach.

116. Z vyššie uvedeného dôvodu žalovaný nie je osobou oprávnenou na podanie odvolania proti rozhodnutiu v zamietavom výroku, z ktorého dôvodu odvolací súd odvolanie žalovaného v tomto rozsahu podľa ust. § 386 písm. b/ CSP, odmietol.

117. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 2 CSP a § 262 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní boli aj žalobkyňa aj žalovaný neúspešní, preto odvolací súd vyslovil, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov odvolacieho konania právo.

118. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).